

บทสรุป

ยุทธศาสตร์ชาติ
ว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ร่วมกับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน

บทสรุป

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โดย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ร่วมกับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน

บทนำ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้จัดทำขึ้นโดยมีคณาจารย์จากมหาวิทยาลัย 7 สถาบัน ร่วมเป็นที่ปรึกษาดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นกลไกการประสานความร่วมมือของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนในการร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ โดยมีคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นแกนกลางประสานความร่วมมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ไปในทิศทางเดียวกันในระยะเวลา 5 - 10 ปี ข้างหน้า โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมไทยมีวินัย และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ทุกภาคส่วน ร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอยู่ระหว่างการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของรูปแบบ โดยคาดว่าเอกสารฉบับสมบูรณ์จะสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนในเดือนพฤษภาคม 2551 นี้ แต่เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐได้มีแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงจัดทำบทสรุปยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับนี้ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นคู่มือประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายการบริหารจัดการที่ดี

หากมีข้อสงสัยและต้องการขอเอกสารข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ช. โทร. 0 2282 3161 - 5 ต่อ 610 , 613

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สาระสำคัญ
ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

วิสัยทัศน์

“สังคมไทยมีวินัย และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม
ทุกภาคส่วนร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

พันธกิจแบบบูรณาการ

“ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกให้สังคมไทยมีวินัย และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนา
เครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างบูรณาการโดยให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการ
ดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม สร้างระบบและกลไกที่มีอิสระอย่างแท้จริงในการ
ตรวจสอบ ควบคุม กระจาย ถ่วงดุลอำนาจ ควบคู่กับการพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ ตลอดจนพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ ระบบข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตอย่างมีจรรยาบรรณและต่อเนื่อง”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมปลูกจิตสำนึกให้สังคมไทยมีวินัย และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม
2. พัฒนาเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างบูรณาการ
3. พัฒนาระบบและกลไกในการตรวจสอบ ควบคุม กระจาย และถ่วงดุลอำนาจ
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

วัตถุประสงค์หลัก

1. สังคมไทยมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม

ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

- 1.1 ร้อยละของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนที่ผ่านกระบวนการปลูกจิตสำนึกมีความเข้าใจและ
ประยุกต์ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในการปฏิบัติราชการและการดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัดในระยะ 5 – 10 ปี

- 1.2 ร้อยละของความพึงพอใจของประชาชนต่อการมีวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐใน
สังคมไทย

2. เครือข่ายจากทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

- 2.1 ร้อยละของโครงการ/ กิจกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน
- 2.2 จำนวนเครือข่ายป้องกันและปราบปรามทุจริตเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
- 2.3 ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 2.4 ระดับความสำเร็จของการวางระบบคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลข่าวสารในแต่ละส่วนราชการ

ตัวชี้วัดในระยะ 5 – 10 ปี

- 2.5 ระดับความสำเร็จของการใช้สื่อในการต่อต้านการทุจริต

3. ระบบและกลไกในการตรวจสอบ ควบคุม กระจ่าย และถ่วงดุลอำนาจมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

- 3.1 ระดับความสำเร็จในการปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังขององค์กรอิสระด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 3.2 ร้อยละของความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 3.3 ร้อยละของความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการที่โปร่งใสเป็นธรรมของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ
- 3.4 ระดับความสำเร็จในการยกร่าง แก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เอื้อต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 3.5 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการกรณีนักการเมืองทุจริต
- 3.6 ระดับคะแนนดัชนีชี้วัดความโปร่งใสในสังคมไทย

4. สังคมรู้เท่าทัน ร่วมคิดป้องกันการทุจริต

ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

- 4.1 ร้อยละของความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ
- 4.2 ร้อยละของการนำผลศึกษาวิจัยด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตไปใช้ประโยชน์
- 4.3 ร้อยละของบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาศักยภาพตามที่กำหนดไว้
- 4.4 ระดับความสำเร็จของกิจกรรมความร่วมมือกับต่างประเทศที่ดำเนินการภายในรอบปี

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ปลุกจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และสร้างวินัยแก่ทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ 2: รวมพลังแผ่นดินป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 3: เสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่หน่วยงานต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 4: สร้างบุคลากรมีอาชีพป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ 1 ปลุกจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และสร้างวินัยแก่ทุกภาคส่วน

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน

1.1 ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- 1.1.1 ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.1.2 ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

1.2 ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และวินัยแก่ทุกภาคส่วน

- 1.2.1 ส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตนตามประมวลหลักคุณธรรม จริยธรรม
- 1.2.2 กำกับดูแลการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามประมวลหลักคุณธรรม จริยธรรม

1.3 กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- 1.3.1 กำหนดให้มีหลักสูตรทางการศึกษาและฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามทุจริต
- 1.3.2 พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และวินัย
- 1.3.3 ติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในระบบการศึกษา
- 1.3.4 ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และวินัย

1.4 ผลักดันให้ค่านิยมเชิดชูความดี ความซื่อสัตย์สุจริต และรังเกียจการทุจริตเป็นค่านิยมร่วมของชาติ

- 1.4.1 เสริมสร้างแรงบันดาลใจในการทำความดี
- 1.4.2 รณรงค์ประชาสัมพันธ์คุณธรรม จริยธรรม

ยุทธศาสตร์ 2 รวมพลังแผ่นดินป้องกันและปราบปรามการทุจริต
มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน
<u>2.1 ประชาสัมพันธ์ต่อต้านการทุจริต</u> 2.1.1 จัดทำแผนแม่บทด้านการประชาสัมพันธ์ป้องกันการทุจริต 2.1.2 ส่งเสริมให้สื่อมวลชนมีจิตสำนึกสาธารณะและจรรยาบรรณ 2.1.3 รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร งานวิจัยและงานวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2.1.4 จัดทำและเผยแพร่สื่อสร้างสรรค์ในการต่อต้านการทุจริต
<u>2.2 เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน</u> 2.2.1 สร้างกระบวนการเรียนรู้ 2.2.2 พัฒนาช่องทางในการแจ้งเบาะแสให้ง่าย หลากหลาย และปลอดภัย 2.2.3 กำหนดมาตรการจูงใจผู้แจ้งข้อมูล เบาะแส
<u>2.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย</u> 2.3.1 สนับสนุนระบบการจัดการของเครือข่าย 2.3.2 เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่เครือข่ายทุกภาคส่วน 2.3.2 กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ 3 เสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่หน่วยงานต่อต้านการทุจริต
มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน
<u>3.1 ส่งเสริมการสร้างความเป็นอิสระในการดำเนินงานอย่างแท้จริงแก่สำนักงาน ป.ป.ช.และองค์กรอิสระอื่นๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต</u> 3.1.1 ปรับปรุงการบริหารบุคคล 3.1.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ
<u>3.2 สร้างกลไกการต่อต้านการทุจริตโดยการกระจายอำนาจการต่อต้านการทุจริตไปสู่ส่วนท้องถิ่น</u> 3.2.1 ส่งเสริมให้มีการร่วมมือประสานงานระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย 3.2.2 ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงโครงสร้างการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
<u>3.3 เสริมสร้างการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ</u> 3.3.1 ส่งเสริมให้มีการสร้างความเข้มแข็งให้แก่หน่วยงานตรวจสอบภายใน 3.3.2 เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่หน่วยงานตรวจสอบภายนอก 3.3.3 ส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มาจากผู้แทนหลายองค์กรรวมทั้งภาคเอกชนอย่างเคร่งครัด

3.4 เสริมสร้างประสิทธิภาพของกฎหมายต่อต้านการทุจริต

- 3.4.1 ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรอย่างเคร่งครัด
- 3.4.2 ผลักดันให้มีการปรับปรุงระเบียบให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้เป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 3.4.3 ผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

3.5 เสริมสร้างความเข้มแข็งในการตรวจสอบทรัพย์สินนักการเมือง ข้าราชการ และการทุจริตเชิงนโยบาย

- 3.5.1 ส่งเสริมการตรวจสอบทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพ
- 3.5.2 ส่งเสริมให้มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการ
- 3.5.3 ส่งเสริมมาตรการตรวจสอบทรัพย์สิน

3.6 เสริมสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านการรับสินบนและส่งเสริมความซื่อสัตย์ในภาคธุรกิจเอกชน

- 3.6.1 ดำเนินมาตรการที่มีผลต่อการปราบปรามการรับสินบน
- 3.6.2 สร้างความเข้มแข็งให้แก่กระบวนการสอบสวนและการฟ้องคดี
- 3.6.3 ส่งเสริมให้มีระบบความรับผิดชอบของบริษัทธุรกิจ

3.7 ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศ

- 3.7.1 ส่งเสริมผลักดันให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตภายในประเทศเข้าร่วมพันธกรณีเป็นสมาชิกองค์กรต่อต้านการทุจริตระดับนานาชาติ
- 3.7.2 ส่งเสริมความร่วมมือในการนำทรัพย์สินกลับคืนประเทศ
- 3.7.3 ส่งเสริมความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

3.8 จัดทำดัชนีชี้วัดความโปร่งใสในสังคมไทย

- 3.8.1 จัดทำเกณฑ์มาตรฐานกลางความโปร่งใสในสังคมไทย
- 3.8.2 จัดตั้งองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลมาตรฐานกลาง

ยุทธศาสตร์ 4 สร้างบุคลากรมืออาชีพปราบปรามการทุจริต
มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน
<u>4.1 ส่งเสริมการประพฤติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของบุคลากรในหน่วยงานต่อต้านการทุจริตอย่างเคร่งครัด (Code of Conduct)</u> 4.1.1 ส่งเสริมผลักดันให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยงานสร้างมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ 4.1.2 ส่งเสริมให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยงานมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ
<u>4.2 ส่งเสริมการสร้างมาตรฐานเส้นทางวิชาชีพของบุคลากรและมาตรฐานค่าตอบแทนพิเศษ</u> 4.2.1 ส่งเสริมให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนบริหารงานบุคคล 4.2.2 ส่งเสริมให้การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง 4.2.3 ผลักดันให้มีบรรทัดฐานในการกำหนดค่าตอบแทนการสร้างแทนพิเศษแก่บุคลากร
<u>4.3 ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือด้านวิชาการกับองค์กรต่างประเทศ</u>
<u>4.4 ส่งเสริมการสร้างองค์กรการจัดการความรู้</u>
<u>4.5 ส่งเสริมการสร้างศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการทุจริต</u> 4.5.1 ผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศกลาง 4.5.2 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาฐานข้อมูล
<u>4.6 สร้างมาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรมของหน่วยงานต่อต้านการทุจริต</u> 4.6.1 ส่งเสริมให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตมีหลักสูตรฝึกอบรมที่มีมาตรฐาน 4.6.2 ส่งเสริมให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมภายในหน่วยงาน 4.6.3 สนับสนุนงบประมาณรวมทั้งหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนจากแหล่งเงินนอกงบประมาณ

กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สภาพปัญหาและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่นคงของชาติ ประชาชนจึงมีความคาดหวังต่อกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยมากขึ้นตามลำดับ กล่าวได้ว่า ประชาชนเริ่มตื่นตัวในสิทธิ เสรีภาพ และสังคมเริ่มตระหนักถึงพิษภัยของกระแสบริโภคนิยมอันเป็นสาเหตุของการทุจริต ทั้งนี้จะเห็นได้จากการมีแนวร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนที่เป็นเครือข่าย/สมาชิกในการแจ้งเบาะแสการทุจริต และมีการณรงค์สร้างจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้น ตลอดจนประชาชนเริ่มหันมามองกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่าได้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการความโปร่งใส ตรวจสอบได้แล้วหรือไม่ กลไกของกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ ซอชมธรรมมากน้อยเพียงใด ตลอดจนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีคุณธรรม จริยธรรมในระดับไหน ซึ่งบุคลากรและหน่วยงานที่เป็นกลไกของกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจำเป็นต้องมีคำตอบที่ชัดเจนแก่สังคม

ทั้งนี้ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เปรียบเสมือนโครงสร้างหลักและเป็นจักรกลที่ขับเคลื่อนกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข การปรับเปลี่ยนที่จะทำให้กระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ทำหน้าที่อย่างถูกต้องนั้นจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในขณะที่ต้องนำหลักประชาธิปไตยมาใช้กระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในลักษณะของพหุภาคี โดยให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาศักยภาพขององค์กรภาคเอกชนและประชาคมมากขึ้น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยข้าราชการของรัฐตระหนักว่าต้องให้บริการและสนับสนุนการดำเนินงานของภาคประชาชนอย่างเต็มที่ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การที่จะขับเคลื่อนกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กลไกสำคัญประการหนึ่ง คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีปัจจัยถ่วงต่อการพัฒนากระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กล่าวคือแม้ว่าจะได้มีความพยายามในการพัฒนาองค์กรในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาโดยต่อเนื่อง แต่การพัฒนาองค์กรยังขาดทิศทางการร่วมกันที่ชัดเจน โดยเฉพาะวัฒนธรรมขององค์กรเดิมที่มุ่งเน้นการสร้างความสำคัญแก่หน่วยงานของตนมากกว่าประโยชน์โดยรวมของสังคม ในขณะที่ระดับการพัฒนากระบวนการบริหารของหน่วยงานในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีความไม่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ระบบการประสานงาน

ระหว่างภายในหน่วยงานก็มีความไม่ชัดเจนทั้งระบบการประสานงานกับภายนอกองค์กรมีความไม่เหมาะสม การที่หน่วยงานในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังมองปัญหาอย่างแยกส่วน ขาดการเรียนรู้ร่วมกันและไม่แก้ปัญหาลักษณะองค์กรร่วมเป็นสิ่งที่ทำให้แรงขับเคลื่อนในอันที่จะพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขาดพลังที่จะไปสู่ทิศทางที่ต้องการ นอกจากนี้ยังพบว่ากลไกของการตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติงานระหว่างในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยกันเองก็มีความมีปัญหาทั้งในเรื่องของความชัดเจน และบทบาทในอดีตที่ผ่านมากระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตปราศจากการบูรณาการขับเคลื่อนและกำหนดทิศทางหลักของกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตร่วมกัน

นอกจากประเด็นด้านการประสานงานแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังมีปัญหาด้านโครงสร้างการทำงานและหน้าที่ความรับผิดชอบโดยโครงสร้างขององค์กรไม่เหมาะสมกับการกิจ การแบ่งอำนาจหน้าที่ภายในหน่วยงานยังไม่เหมาะสม และการจัดอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน รวมทั้งยังพบปัญหาด้านการบริหารจัดการและระบบการทำงานภายในองค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต กล่าวคือ การบริหารงานยังยึดติดกับระบบราชการแบบเก่าที่เชื่องช้า ยึดติดกับแนวความคิดการบริหารแบบระบบราชการที่ยึดกฎ ระเบียบ มีการดำเนินงานแบบศูนย์รวมอำนาจมากเกินไป ความจำเป็น ไม่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่ระดับต่างๆเท่าที่ควร รวมทั้งกฎหมายขาดความชัดเจน ครอบคลุม ขั้นตอนของกฎหมายมีมากเกินไป ทั้งนี้ ยังพบปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้การดำเนินงานหละหลวม และถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองได้โดยง่าย นอกจากนี้ ยังขาดการพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

สภาพความเป็นจริงและปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ นำมาสู่แนวคิดในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนเพื่อลดอัตราค่าจ้าง เวลา และภาระการจัดการ สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วยการกระจายอำนาจและการผ่องถ่ายภาระงาน ตลอดจนการสร้างมาตรฐาน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่พบ และนำเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหา อุปสรรคดังกล่าว แนวคิดเหล่านี้ นำมาสู่การพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์สอดคล้องกับพันธกิจและนำไปสู่วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีกลไกในการขับเคลื่อน 4 ประการด้วยกัน คือ

1. การประสานความร่วมมือ
2. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ
3. การสร้างมาตรฐาน
4. การติดตามประเมินผล

แนวทางในการขับเคลื่อนทั้ง 4 ประการดังกล่าว จำเป็นต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะแนวทาง 2 ประการแรก ในขณะที่จะต้องไม่ละเลยแนวทาง 2 ประการหลังที่จะต้องเริ่มดำเนินการในระยะถัดมา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การดำเนินการจึงควรมีลักษณะเป็นพลวัตร คือสามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

กลไกขับเคลื่อน 1 การประสานความร่วมมือ

การประสานความร่วมมือเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการบูรณาการกำหนดทิศทางดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตร่วมกัน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือในระดับนโยบาย

การประสานความร่วมมือในระดับนโยบายมีสิ่งที่จะต้องดำเนินการคือการผลักดันให้มีกลไกระดับชาติในรูปแบบขององค์กรในแนวนอน โดยหลักการที่ว่าทุกองค์กรในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและสถานภาพที่เท่าเทียมกันตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนี้

1.1 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ

ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีที่ดูแลนโยบายการบริหารจัดการที่ดีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานคนที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเป็นกรรมการ โดยมี เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนจากสำนักงาน ป.ป.ท.และสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- 1) กำกับดูแลให้องค์กรในภาครัฐจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 2) ดำเนินการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน แผนงาน โครงการ
- 3) อำนวยการและประสานการดำเนินงานในภาครัฐ
- 4) ติดตามประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนภาครัฐ

1.2 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาคเอกชน

ประกอบด้วย ผู้แทนจากองค์กรภาคเอกชนตามที่ได้รับการจัดสรรและแต่งตั้งตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธาน รองประธาน กรรมการ กรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำกับดูแลให้องค์กรในภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและกิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 2) อำนาจการและประสานการดำเนินงานในภาคเอกชน
- 3) ติดตามประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนภาคเอกชน

1.3 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาคประชาสังคม

ประกอบด้วย ผู้แทนจากภาคประชาสังคมตามที่ได้รับการจัดสรรและแต่งตั้งตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธาน รองประธาน กรรมการ กรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

- 1) กำกับดูแลให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและกิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 2) อำนาจการและประสานการดำเนินงานในภาคประชาสังคม
- 3) ติดตามประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนภาคประชาสังคม

1.4 คณะกรรมการประสานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและติดตามประเมินผล

ประกอบด้วย ประธานอนุกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นประธาน กรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ท. รองเลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นกรรมการ รองเลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์และผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- 1) อำนาจการและประสานการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
- 2) ดำเนินการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน แผนงาน โครงการ
- 3) ติดตามประเมินผลความก้าวหน้าและความสำเร็จของยุทธศาสตร์ในภาพรวม
- 4) รายงานแจ้งผลการประเมินผลความก้าวหน้าและความสำเร็จของยุทธศาสตร์แก่คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

2. การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคการเมือง

การประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อรองรับกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังเป็นภาพที่ไม่เด่นชัด ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ แม้ว่าจะมีการดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในบางภารกิจ เพื่อให้ประชาชนเป็นกลไกส่วนหนึ่งที่เข้าสู่กระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมีคุณภาพและเป็นปัจจัยเสริมการปฏิบัติงานของกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในภาครัฐ

คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยกำหนดให้มีคณะทำงานที่เป็นผู้แทนจากส่วนราชการเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งดำเนินการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนแผนงานและโครงการในแผนปฏิบัติการ 4 ปีดังกล่าว ตลอดจนกำกับ ดูแลและติดตามผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.2 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมประสานการดำเนินโครงการและกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับภาคส่วนดังกล่าวเพื่อกำกับดูแลให้แต่ละภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและกิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอำนาจและประสานการดำเนินโครงการและกิจกรรม ตลอดจนติดตามกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.3 ประสานความร่วมมือกับภาคการเมือง

การประสานความร่วมมือการต่อต้านการทุจริตในภาคการเมือง นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการดำเนินการพัฒนาการเมืองไทยทั้งระบบ ในการพัฒนาให้นักการเมือง มีคุณธรรม จริยธรรม และดำเนินการไปสู่เป้าหมายของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ได้มีกรอบแนวทางที่ชัดเจนอยู่แล้วตามแผนแม่บทพัฒนาการเมือง ซึ่งมีฐานะเปรียบได้กับแผนแม่บทระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นำกรอบพันธกิจและกลยุทธ์การพัฒนาต่างๆ ไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการในระดับหน่วยงานต่อไป โดยมีสถาบันพระปกเกล้าและสภาพัฒนาการเมืองเป็นเจ้าภาพหลัก การดำเนินการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจึงมีหน่วยงานดังกล่าวเป็นกลไกการประสานความร่วมมือในการดำเนินการในภาคการเมืองต่อไป

3. การประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ

การประสานความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรต่อต้านการทุจริตของไทย มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเทียบเท่ากับประเทศที่ประสบความสำเร็จในการต่อต้านการทุจริต และเพื่อพัฒนากลไกทางกฎหมาย กฎ ข้อบังคับในการต่อต้านการทุจริตให้สอดคล้องกับสากลโดยสร้างความร่วมมือในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ความร่วมมือทางวิชาการและเทคนิค เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่กลไกต่อต้านการทุจริต โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และเชื่อมโยงศูนย์ข้อมูลสารสนเทศกับต่างประเทศ รวมทั้งการจัดอบรม สัมมนาระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ และการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตให้มีความทันสมัย และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 ความร่วมมือทางกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ เพื่อปฏิรูปกฎหมายให้ สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศและเกิดผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความช่วยเหลือทางกฎหมายในประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การโอนตัวบุคคล ผู้ต้องโทษ การโดยการดำเนินคดีอาญา การสืบสวนสอบสวนร่วม การสอบสวนวิธีพิเศษ การติดตามเอา ทรัพย์สินคืน ตลอดจนความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น

3.3 ความร่วมมือด้านทรัพยากรการจัดการ อาทิ อัตรากำลังคน งบประมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการ ดำเนินงาน ตลอดจนการบริหารจัดการ โดยมีการบูรณาการทำงานในลักษณะของโครงการ (Project-based) อาทิ การพัฒนาโครงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตร่วมกับต่างประเทศ การกำหนดและระดมทรัพยากร ในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การจัดทำกิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์ที่ต้องการบรรลุร่วมกัน ตลอดจน การศึกษาปัญหา อุปสรรคที่พบ และแสวงหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งหากมีการดำเนินโครงการร่วมกัน ดังกล่าว จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน สนับสนุนทรัพยากร กระบวนการจัดการ และเกิดการเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่อง

กลไกขับเคลื่อน 2 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

นอกจากการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและ ภาคการเมือง ในการบูรณาการกำหนดทิศทางในดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตร่วมกันแล้ว ควรมีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ
2. การปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
3. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการ

กลไกการขับเคลื่อน 3 การสร้างมาตรฐาน

1. การกำหนดการมาตรฐานของระบบงาน
2. การกำหนดจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน

กลไกการขับเคลื่อน 4 การติดตามประเมินผล

1. การติดตามและประเมินผลระดับมาตรการ/ แนวทางดำเนินการ
2. การติดตามและประเมินผลระดับยุทธศาสตร์
3. การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน ระยะกำลังดำเนินงาน และหลังการดำเนินงานเสร็จสิ้น
4. การติดตามและประเมินผลภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

บทบาทภาคีการพัฒนา

นอกจากกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยภาคีการพัฒนาและบทบาทของภาคีการพัฒนามีดังนี้

1. ภาครัฐ

1.1 สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องจัดทำแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งสนับสนุนอัตรากำลัง และอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินการ โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) สำนักงบประมาณ (2) สำนักนายกรัฐมนตรี (3) กระทรวงการคลัง (4) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (5) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) (6) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

1.2 กำหนดให้ตัวชี้วัดด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นตัวชี้วัดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) กำหนดให้หน่วยงานราชการต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งในปัจจุบัน กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ในมิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มีตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตอยู่แล้ว แต่ควรให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดนี้โดยมีการเพิ่มคะแนนการประเมินผลตามตัวชี้วัดให้สูงขึ้น โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (2) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) (3) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เป็นต้น

1.3 รณรงค์สร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลุกฝังจิตสำนึก ค่านิยมตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและจิตสำนึกธรรมาภิบาลให้ประชาชนมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์สาธารณะ กระทั่งเป็นปกติวิสัย สามารถร่วมกันสร้างภูมิคุ้มกันทางค่านิยม วัฒนธรรม มิให้ยอมรับพฤติกรรมที่ไม่เป็นธรรมต่อสังคมส่วนรวมโดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคราชการ บ้าน สถาบันทางศาสนา โรงเรียน และสื่อในการปลุกฝังจิตสำนึกเด็ก เยาวชน ประชาชน ตลอดจนสร้างความตระหนักและต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบโดยสร้างเยาวชนธรรมาภิบาลต่อต้านคอร์รัปชันในโรงเรียนและชุมชน จัดสรรงบประมาณ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรื่องธรรมาภิบาลแก่สถาบันทางศาสนา โรงเรียน และสื่อ โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) ผู้ตรวจการแผ่นดิน (2) ศูนย์ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคณะกรรมการพิทักษ์คุณธรรม (3) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) กระทรวงศึกษาธิการ (2) กระทรวงวัฒนธรรม (3) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (4) กระทรวงมหาดไทย (5) สำนักนายกรัฐมนตรี (6) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (7) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (8) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (9) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (10) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) (11) กระทรวงกลาโหม (12) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

1.4 สนับสนุนสถาบันการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิชาการต่างๆ สร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนและเยาวชน ให้เข้าใจสิทธิหน้าที่ในระบบประชาธิปไตย และยึดถือปฏิบัติในวิถีชีวิต โดย

(1) จัดทำหลักสูตรวิชาว่าด้วยการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อกระตุ้นสังคมให้ตื่นตัว ตระหนัก และเข้าร่วมในการตรวจสอบปัญหาที่เกี่ยวกับธรรมาภิบาลและการทุจริตประพฤติมิชอบ ตลอดจนพัฒนาเครือข่ายที่แน่นแฟ้นกับสื่อ ภาคประชาสังคม และองค์กรเอกชน เพื่อที่จะป้อนข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนให้แก่แนวร่วมในการต่อต้านทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งการจัดให้มีกิจกรรมฝึกอบรม เวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดพื้นที่สาธารณะทางสังคมเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ในระบบประชาธิปไตย คุณธรรมกับวิถีสังคมไทย ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ เสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) สำนักนายกรัฐมนตรี (2) กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) กระทรวงมหาดไทย (2) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (3) กระทรวงวัฒนธรรม (4) กระทรวงสาธารณสุข (5) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (6) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ เป็นต้น

(2) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และสร้างนวัตกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สังคมได้รับองค์ความรู้และตระหนักในอันตรายที่แท้จริงของการทุจริตคอร์รัปชันอย่างถูกต้องและรู้เท่าทัน ตลอดจนจัดทำและเผยแพร่สื่อสร้างสรรค์ในการต่อต้านการทุจริตเพื่อชี้้นำให้เกิดการเรียนรู้และวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย วัฒนธรรมธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับการดำเนินวิถีชีวิตของสังคมไทย โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (3) กระทรวงศึกษาธิการ (4) สำนักนายกรัฐมนตรี และหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (3) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (4) กรมประชาสัมพันธ์ (5) กระทรวงวัฒนธรรม (6) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมแห่งชาติ เป็นต้น

1.5 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าถึงอำนาจการตัดสินใจโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบในทุกขั้นตอนควบคู่กับการถ่วงดุล คานอำนาจรัฐอย่างโปร่งใสสมเหตุสมผลในการพัฒนาประเทศในรูปของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการร่วมกับภาครัฐ พร้อมทั้งให้มีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาผู้นำทางสังคมในทุกระดับ เพื่อให้เป็นต้นแบบให้เยาวชนประชาชนได้ยึดเป็นต้นแบบที่ดีงามสืบต่อไป โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) สำนักนายกรัฐมนตรี (2) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (3) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) กระทรวงการคลัง (2) กระทรวงยุติธรรม (3) กระทรวงมหาดไทย (4) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (5) ผู้ตรวจการแผ่นดิน

1.6 กำหนดมาตรการจูงใจ และมีมาตรการการลงโทษทางสังคมสำหรับผู้ที่กระทำทุจริต ตลอดจนขยายและเพิ่มช่องทางการรับแจ้งเบาะแสการทุจริต และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (3) กระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) สำนักนายกรัฐมนตรี (2) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (4) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (5) ผู้ตรวจการแผ่นดิน (6) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (7) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

1.7 พัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากขึ้น โดย

(1) ปรับบทบาท ภารกิจให้เหมาะสมกะทัดรัดและคุ้มค่า มีการพัฒนาการให้บริการ/ ดำเนินงานในรูปแบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ องค์กรลักษณะพิเศษ องค์กรมหาชน หน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ เป็นต้น มากขึ้น พร้อมทั้งมีการศึกษาวิจัยเพื่อมีการปรับลดขนาดกำลังคนให้เหมาะสมเพื่อลดงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร โดยมีการพัฒนาหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรรูปแบบพิเศษที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาลดังกล่าว โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (3) คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) กระทรวงยุติธรรม (2) สำนักนายกรัฐมนตรี (3) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (4) กระทรวงการคลัง เป็นต้น

(2) พัฒนาศักยภาพข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เข้ารับราชการ และในระหว่างรับราชการเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นในประเด็นสำคัญๆ คือ การพัฒนาศักยภาพและการปลูกฝังข้าราชการให้มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ ไม่กระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งกำกับดูแลการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาระบบประเมินผลการเสริมสร้างธรรมาภิบาลทั้งในระดับองค์กรและในระดับบุคคล โดยนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการพิจารณาการจัดสรรรางวัลประจำปีของส่วนราชการ การพิจารณาความดีความชอบในระดับเจ้าหน้าที่ และรายงานผลการปฏิบัติราชการขององค์กรต่อสาธารณะ โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (3) คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) สถาบันพระปกเกล้า (2) สถาบันการศึกษา (3) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (4) ผู้ตรวจการแผ่นดิน (5) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (6) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (7) สำนักงานอัยการสูงสุด (8) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (9) กระทรวงการต่างประเทศ

1.8 ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความพร้อมของประชาคมและท้องถิ่น และส่งเสริมผลักดันความร่วมมือเพื่อเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ ฯลฯ เพื่อการกระจายอำนาจ อีกทั้งสนับสนุนการเพิ่มอัตรากำลัง และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในการดำเนินการตามภารกิจ ตลอดจนปรับบทบาทในการบังคับบัญชา กำกับดูแล และอำนวยความสะดวกของส่วนกลาง โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ (1) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (3) กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) สำนักนายกรัฐมนตรี (2) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (3) กระทรวงการคลัง (4) กระทรวงศึกษาธิการ (5) กระทรวงสาธารณสุข (6) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (7) ผู้ตรวจการแผ่นดิน

1.9 ปรับปรุงโครงสร้างและบทบาทขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ อาทิ คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้สามารถสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐและภาคการเมือง โดยการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองให้มีความโปร่งใส สุจริต และสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณการบริหารจัดการและการดำเนินงานให้เพียงพอ

1.10 ปฏิรูปกฎหมายระเบียบ และขั้นตอน กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต และบังคับใช้กฎหมายด้านการปราบปรามทุจริตอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยการเปิดโอกาสให้ภาคีและกลุ่มต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมโดยการตรวจสอบกฎหมายที่มีลักษณะการสร้างความไม่สมดุลในการจัดสรรผลประโยชน์ กฎหมายที่เปิดโอกาสการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่มากเกินไป การสร้างความเข้มแข็งของกลไกการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) สำนักนายกรัฐมนตรี (2) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (3) กระทรวงการคลัง (4) ธนาคารแห่งประเทศไทย

(5) คณะกรรมการกฤษฎีกา (6) ผู้ตรวจการแผ่นดิน (7) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (8) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (9) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (10) สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น

1.11 ร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตต่างประเทศ และหน่วยงานต่อต้านการทุจริตของประเทศต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อนหลัก อาทิ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและหน่วยงานสนับสนุน อาทิ (1) สำนักงานอัยการสูงสุด (2) กระทรวงยุติธรรม (3) สำนักงานกฤษฎีกา (4) กระทรวงการต่างประเทศ (5) กระทรวงศึกษาธิการ (6) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (7) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (8) ผู้ตรวจการแผ่นดิน

2. ภาคเอกชน

2.1 ประกอบธุรกิจด้วยความโปร่งใส มีจริยธรรม คุณธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ และซื่อสัตย์ต่อภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

2.2 จัดฝึกอบรมผู้ประกอบการธุรกิจให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบรรษัทภิบาล รณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจให้ธุรกิจเอกชน ผู้บริหาร / กรรมการ ผู้ถือหุ้น ตลอดจนประชาชนทั่วไป รู้ถึงประโยชน์ในการ “กำกับดูแลธุรกิจที่ดี” ที่จะนำมาซึ่งความได้เปรียบเชิงแข่งขันทางธุรกิจ และก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในด้านความโปร่งใส

2.3 ตรวจสอบการดำเนินงานภาครัฐ ควบคู่กับกำกับควบคุมภาคธุรกิจในสังกัดให้ดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

3. องค์กรพัฒนาเอกชน

3.1 กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และให้ข้อมูลการปฏิบัติงานของข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และวินัย

3.2 ร่วมเป็นเครือข่ายและสนับสนุนการป้องกันปราบปรามการทุจริต มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแจ้งเบาะแสการทุจริต และเป็นแกนนำในการลงโทษทางสังคมแก่ผู้กระทำทุจริต และร่วมตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานของภาครัฐทุกขั้นตอน

3.3 สนับสนุนข้อมูล ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสื่อ โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อน อาทิ มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค องค์กรเพื่อความโปร่งใสแห่งประเทศไทย เครือข่ายภาคราชการ ภาคประชาสังคม 84 องค์กรเพื่อป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน เครือข่ายเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องมีคุณธรรมอันมั่นคงในสังคมไทย สมาคมเพื่อเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน เครือข่าย 30 องค์กรต้านคอร์รัปชัน ชมรมรวมใจไทยใสสะอาด และองค์กรต่างๆ

3.4 วิจัย และสนับสนุนข้อมูลการวิจัย โดยมีหน่วยงานขับเคลื่อน อาทิ สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค องค์การเพื่อความโปร่งใสแห่งประเทศไทย สมาคมเพื่อเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน เครือข่าย 30 องค์การต้านคอร์รัปชัน และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

3.5 สร้างความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศด้านข้อมูลข่าวสารและแนวทางป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น ธนาคารโลก (World Bank) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) สหประชาชาติ (UN) องค์การความร่วมมือและพัฒนากิจการทางเศรษฐกิจภาคพื้นยุโรป (OECD) หน่วยต่อต้านการทุจริตสากล (The Interpol Group of Experts on Corruption) และหน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ได้แก่ หน่วยงานต่อต้านการทุจริตของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง (ICAC) สิงคโปร์ (CPIB) และ เกาหลีใต้ (KICAC)

4. ภาคสื่อมวลชน

4.1 เผยแพร่ข้อเท็จจริงซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย วัฒนธรรมธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ ผ่านสื่อทุกประเภทในรูปแบบที่หลากหลาย เข้าใจง่าย โดยสอดแทรกในข่าว ละคร บทเพลง และการละเล่นพื้นเมือง

4.2 มีส่วนร่วมกับภาคประชาสังคมและนักวิชาการตรวจสอบภาครัฐได้อย่างเข้มแข็ง และได้รับความไว้วางใจจากสังคม โดยมีการกำหนดมาตรฐานการนำเสนอข่าว มีการควบคุมการปฏิบัติงานภายใต้จรรยาบรรณทางวิชาชีพที่เข้มงวด รักษาความเป็นกลาง ความเป็นอิสระในการเสนอข่าว

4.3 พัฒนาความสามารถในการรายงานข่าวในเชิงสืบสวนที่มีประเด็นเชิงลึก มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ และค้นหาข้อมูลและข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน

5. ภาคประชาชน

5.1 ศึกษาเรียนรู้ในเรื่องในสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ พัฒนาความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ หรือให้เกิดจิตสำนึกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ปกป้อง ดูแล และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในเวทีสาธารณะ และสามารถเข้าร่วมกำหนดและตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน

5.2 สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันที่เข้มแข็ง รวมทั้งจัดตั้งองค์กรเฝ้าระวังการทุจริตทั้งในภาครัฐและเอกชน (Watch Dog) ตลอดจนรวมตัวกันเป็นองค์กรต่างๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันที่เข้มแข็ง และร่วมกันจัดตั้งองค์กรอิสระต่างๆ เช่น องค์การอิสระด้านการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ องค์การอิสระคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น และเข้าร่วมเป็นกรรมการ อนุกรรมการของภาครัฐ เพื่อสามารถเข้าร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐ

6. สถาบันศาสนา

6.1 ให้ความรู้ผ่านทางคำสอนทางศาสนาเพื่อเป็นการเตือนสติให้สังคมตระหนักถึงภัยร้ายของการทุจริต และให้ความรู้ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต

6.2 พัฒนาด้านจิตใจแก่บุคลากรโดยการให้ความรู้ คำสอนทางศาสนาแก่บุคลากร การจัดอบรมทางศาสนาให้แก่บุคลากรด้านการต่อต้านการทุจริต การกำหนดแผนการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตและผู้นำศาสนาต่างๆ เพื่อวางแผนการฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนาจิตใจแก่บุคลากร

6.3 สร้างเครือข่ายการให้ความรู้ทางด้านศาสนาแก่หน่วยงานอื่นของภาครัฐทั้งในส่วนกลางส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในด้านจริยธรรม คุณธรรม เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตสร้างบุคลากรของรัฐให้มีคุณธรรม จริยธรรม

7. สถาบันการศึกษา

7.1 สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย ซึ่งไม่ควรจำกัดอยู่เพียงวิชาสังคมศึกษา หน้าที่พลเมืองหรือวิชาศีลธรรมเท่านั้น แต่ควรสอดแทรกในทุกแขนงสาขาวิชา และจะต้องดำเนินการตั้งแต่เด็กและเยาวชนที่ยังอยู่ในวัยที่สามารถรับรู้เรื่องดังกล่าวได้ไม่ว่าจะในชั้นอนุบาล หรือประถมศึกษา

7.2 ส่งเสริมให้การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการวัดประเมินผลของเด็กและเยาวชนที่จะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่หรือการศึกษาในขั้นสูงต่อไป โดยควรมีเกณฑ์หรือมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม และความมีวินัย

7.3 ผลักดันการศึกษาวิจัยด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการสร้างความแข็งแกร่งแก่หน่วยงานการต่อต้านการทุจริต

7.4 ส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานต่อต้านการทุจริต ร่วมกันสร้างเครือข่าย และผลักดันให้มีบุคลากรของสถาบันการศึกษาร่วมกันพัฒนาเสริมสร้างคนดี และการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตของรัฐ

7.5 บูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนผลักดันให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตสร้างหลักสูตรฝึกอบรมของตนเอง รวมทั้งการร่วมผลักดันให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตสร้างศูนย์ฝึกอบรมของตนเองมีสถาบันการศึกษาเฉพาะทางสำหรับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ยั่งยืน